BREST OBZORNIK
GLASILO KOLEKTIVA

LETNIK IV | 31. AVGUST 1970 | ŠTEVILKA 35

Reševanje rib na Cerkniškem jezeru

Naši izdelki na zagrebškem velesejmu

Od 10. do 20. septembra bo v Zagrebu tradicionalni zagrebški velesejem, ki sodi med največje tovrstne prireditve na svetu. Velesejem ni zgolj velika razstava dosežkov človeškega dela; tu se sklepajo tudi veliki trgovski posli.

Brest bo razstavljal na svojem razstavnem prostoru najuspešnejše izdelke letošnjega programa, prvič pa bo predstavil tudi:

Garnituro Polono, ki je dopolnjena kombinacija programa Apollo,

novo dnevno sobo z imenom TAMARA. To je nekaj cenejša dnevna soba in je namenjena najširšemu krogu kupcev,

spremenjeno garnituro Claudia, ki ima gladko prednjo fronto in furnir fineline palisander,

Patricio z novo sedežno garnituro,

nov masivni stol v rdeči izvedbi, ki je uporaben samostojno ali v kombinaciji kota (pri tem prideta v poštev dve mizici — kvadratna in pravokotna) in

Party - bar.

V sklopu razstave Slovenijalesa pa bomo prikazali novo sobno garnituro po švedskem vzorcu iz švedskega programa Hyelstystem.

Prodajna služba, ki je odgovorna za uspešen prikaz naših prizadevanj, si je zadala nalogo, da napravi dejanski strokoven pregled vtisov, ocen in mnenj o izdelkih. Ta pregled bodo izkoristili za določitev programa 1971.

Na zagrebškem velesejmu bo tudi več razgovorov s kupci, ki se jih bodo udeležili predstavniki našega podjetja.

Ali ba anketa uspela?

Brest je nedolgo tega pripravil anketo, ki naj bi zajela vse poslovodje trgovin s pohištvom v državi. To je prva anketa, s katero bi naše podjetje rado dobilo širši vpogled na tržišče, ki mu šele nekaj let posvečamo več pozornosti. Sedaj, ko smo s propagando, dobavami izdelkov, stalno predstavniško službo, s sejmi in razstavami dobili stike na najširšem področju, jih lahko povprašamo, kaj mislijo predvsem za prihodnje. Gre za anketo, za analizo stanja, gre za ukrepe, ki naj slede. Anketa je prirejena tako, da jo bo moč obdelati v našem elektronskem centru. Programerji in ostali so obljubili vso pomoč pri obdelavi 20 odgovorov in vrste podatkov o poslovodji in trgovini.

Anketo bodo opravili predstavniki podjetja vsak za svoje področje. Trije poslovodje bodo izžrebani za potovanje na Salon pohištva v Pariz.

Gotovo vas zanima, kaj vse obsega ta anketa. Mislim pa, da je bolje, če spregovorimo, kaj pričakujemo od ankete.

Iz ankete bomo razbrali, koliko smo udeleženi v prodaji v nekem kraju, področju, občini, republiki. Videli bomo, kakšen je odnos trgovine do drugih dobaviteljev. Tako bomo lahko primerjali tiste z velikimi pogodbami in ostale. Videli bomo, na katerem področju prevladuje zanimanje za stole, kje za dnevne sobe. Videli bomo, kaj bodo poslovodje povedali po pravici in kaj ne. Pa boste rekli, saj to vemo. Res, nekaj od tega vemo, veliko pa ne, zlasti ne, kakšna je naša udeležba v posamezni trgovini.

Ali ne bo ta pregled, dopolnjen z vseh strani, dal napotke za propagando, gradnjo skladišč, odpiranje servisov in podobno? Še in še bi lahko našteval. Podatki bodo poslovna tajnost in tako je tudi prav. Danes je tržišče tako zahtevno, da je vsak napor na njem drago plačan.

Zvedeli bomo, kaj misli tržišče o našem asortimentu, kaj trgovina. Od devetih možnosti bodo na tri odgovorili. Videli bomo, da je nekje vzrok premajhna propaganda, drugod premajhen krog kupcev za naše pohištvo, pa omejena možnost za razstave in podobno. Odpraviti bomo skušali pomanjkljivost, če bo le-ta zajela širok krog anketirancev, kroga kupcev z višjimi dohodki pa seveda ne bomo mogli povečati. Eden izmed vzrokov za premajhen obseg prodaje je namreč tudi število kupcev z višjimi dohodki na nekem področju.

Zvedeli bomo mnenja o funkcionalnosti pohištva BREST, zvedeli bomo, kaj je in kaj ni funkcionalno in v čem so napake. Sistematično bomo zbrali izdelke, ki jih v trgovinah ni, kupci pa jih žele.

Nekaj bo govora tudi o propagandi, embalaži, dobavnih in reklamacijskih rokih. Tudi to bo zelo važno področje. Videli bomo naše poslovanje po vsej državi in dobili oceno našega prizadevanja.

Na vprašanje: zakaj mislite, da kupce navdušuje pohištvo Brest, že sedaj pričakujemo, da bo večina izjavila: »Ker je znano, kot pojem — BREST pohištvo.« — Morda bodo tudi drugačna mnenja, bomo vsaj videli, kje in zakaj.

Poleg omenjenih anketnih področij bomo prišli do podatkov o poslovodji, velikosti trgovine, prostora in podobnem.

Kakor rečeno, je to naša prva anketa. Test je pokazal, da jo poslovodje razumejo in so sposobni nanjo tudi odgovoriti.

Ko berete ta sestavek, anketa že teče. Prepričani smo, da bomo s pridobljenimi podatki lahko uspešno sodelovali pri oblikovanju poslovne, zlasti pa prodajne politike za 1971. leto.

D. Trotovšek

Jugoslovanska gospodarska razstava v Moskvi

V času od 18. julija do 9. avgusta je bila v Moskvi splošna razstava gospodarskih dosežkov Jugoslavije, ki naj bi ruskemu človeku prikazala sedanje rezultate, možnosti in napredek jugoslovanske industrije ter ga komercialno zainteresirala za še večje trgovinsko sodelovanje v obojestransko korist.

Ta največja povojna jugoslovanska gospodarska manifestacija je bila na 6.000 m² razstavnega prostora v velikem moskovskem aprku Sokolniki. V posrečenem in vzorno urejenem okolju sredi parka je 5 velikih zaprtih prostorov-paviljonov, v enem izmed teh se je za 3 tedne naselila Jugoslavija, da prikaže zadnje dosežke svoje raznolike industrije. Poleg kovinske, ladjedelniške, avtomobilske, kemične, tekstilne in obutvene industrije je bila močno zastopana tudi pohištvena industrija. Specializirana trgovska izvozna podjetja za pohištvo Šipad, Exportdrvo in Slovenijales so na omejenem prostoru mogla prikazati le del asortimenta naše pohištvene industrije, vendar so s dobrim izborom le uspela prikazati številnim obiskovalcem naše sedanje zmogljivosti, kakovostni napredek in pestrost našega pohištva tako, da so povsem zadovoljila okus sicer nerazvajenega obiskovalca.

Na razstavnem prostoru Slovenijalesa so prikaazli svoje izdelke Novoles iz Novega mesta, idrijska tovarna pohištva, Liko iz Vrhnike, Meblo iz Nove Gorice, Gaber iz Starega trga, Elan iz Begunj. Brest pa je predstavil dnevno sobo Florida v teaku, jedilnico Living v palisandru, vitrino Metka in stol Rak.

Prav presenetljivo je, kakšno veliko zanimanje je vzbudila naša razstava. Reka ljudi se je zbirala v jugoslovanski paviljon od jutra do večera, ne glede na dnevni čas. V popoldanskem času je bila prava gneča. In to kljub temu, da sta bili v sosedstvu hkrati danska industrijska razstava in specializirana razstava češkega pohištva, ki je bila, mimogrede povedano, bolj malo obiskana. To gre bržkone pripisati dejstvu, da se Čehi predstavljajo sovjetskemu tržišču pogosteje kot Jugoslovani. Danci pa so seveda s svojim izborom in dovršenostjo vzbudili enkratno, spontano zanimanje.

Naj se povrnem v jugoslovanski paviljon. Manjši ženski svet je seveda najbolj pasel oči na izdelkih tekstilne in obutvene industrije, ki jih v SZ še vedno primanjkuje, ostali del občinstva pa je posvečal enako pozornost vsem vrstam predstavljenih izdelkov. Vsi razstavljeni eksponati na prostoru Slovenijalesa so vzbudili zares veliko pozornost in nedeljeno občudovanje. Prav nič ne pretiravam, ko beležim, da so največje zanimanje in odobravanje poželi naša Florida in Living ter Gabrova kuhinja. Florida predvsem zaradi praktičnosti z izvlečenim ležiščem, Living pa zaradi estetskega videza in obdelave v visokem lesku, ki je pri Rusih še vedno zelo v cislih.

Ob demonstracijah z izvlečenim ležiščem se je vedno kar trlo ljudi, ki so s presenečenjem ugotavljali funkcionalnost tega izdelka, hkrati pa vsevprek spraševali o tem in onem, tako da je bilo komaj mogoče zadostiti njihovim vprašanjem. Cena je za njihove pojme sicer precej viso-

Nadaljevanje na 3. strani

Iz vsebine:

PROIZVODNJA PROGRAMA APOLLO — MOJ DELOVNI DAN — FRANCOSKI ŠTUDENTJE V TPC — 20 LET SAMOUPRAVLJANJA — ZLOŽLJIVI STOLI ZA IZVOZ — »TURISTIČNA KARAVANA 70« — REŠEVANJE RIB — FOTOKRONIKA — ASFALTIRANJE V LOŠKI DOLINI — MOTORNI ČOLNI NA CERKNIŠKEM JEZERU — OBČNI ZBOR SINDIKALNE ORGANIZACIJE BRESTA

20 let samoupravljanja

Razgovor s Šego Andrejem — drugim predsednikom delavskega sveta na Brestu.

Zmotil sem ga doma na razcvetelem Peščenku, kot znanca me je sprejel s širokim nasmehom.

1911. leta se je rodil v Žerovnici, do začetka druge svetovne vojne je pomagal bratu na kmetiji. Zaradi delovanja v Osvobodilni fronti je bil 1942 zaprt v Cerknici, po izpustitvi se je moral do kapitulacije Italije jeseni triinštiridesetega zadrževati v Cerknici pod nadzorstvom okupacijskih oblasti. Z aktivnim delom zja Osvobodilno fronto je nadaljeval v Žerovnici, kjer je zbiral hrano za borce in opravljal kurirsko in obveščevalno službo. V stopnišču domače hiše je imel skrit radio sprejemnik, ki so ga često poslušali vaščani in partizani, ki so zahajali v Žerovnico.

»Sprejemnika nikoli niso odkrili, izdajstva pri nas ni bilo. Iz tistih dni se dobro spominjam velikega nočnega mitinga v sokolskem domu v Starem trgu. O vojno-političnem položaju je govoril Franc Leskošek-Luka. Tedaj je bil suh in ostrih potez. Noč nas je dala, noč nas je vzela... To so bili časi! Potok Žerovnščica je bil

nekakšna meja med našimi in belimi v Grahovem. Pa kaj bi s preteklostjo...« se je posmejal.

1951. ste bili izvoljeni za predsednika delavskega sveta na Brestu, kakšni so vaši spomini na ta čas?

»Mučili so nas tedaj hudi problemi pomanjkanja kreditov. Po večini smo gradili z lastnimi sredstvi. Osebni dohodki so bili sila nizki. Mnogo smo napravili udarniško. Silos pri strojnici smo gradili ponoči, na rokah smo nosili beton in drug gradbeni material. Delali smo skupaj, pomešani, delavci in uslužbenci podjetja.«

V zgodovini Bresta je nekaj pomembnih mejnikov, ki opredeljujejo njegovo postopno rast. Eden od njih je veliki požar leta 1958.

»Ljudje so jokali, kaj bo z njihovim zaslužkom. Izredni zavesti kolektiva in odločnosti vodstva se je zahvaliti za obnovitev. Gledali smo dlje, gradili smo tudi Iverko.«

Doživeli ste pionirsko obdobje naše gospodarske in družbene graditve, doživeli ste revolucijo in graditev. Danes ste upokojen, zrel mož, ki gotovo razmišlja o prehojeni poti, opredeljuje vrednote in tehta napake...

»Vem, kaj hočeš od mene. Za pospešeni gospodarski in družbeni napredek vsake družbe so potrebni globoki družbeni preokreti in vedno nove in nove spodbude. Naša revolucija je prav to. In naša občina, Brest tudi. Delali smo tudi napake, naši uspehi jih odtehtajo!«

Očitno aktivno spremljate današnja dogajanja.

»Brestova orientacija v top pohištvo je pravilna, prihodnosti se zato ni bati. Organizaciji in vodenju mora Brest še naprej posvečati mnogo pozornosti. Kraji z boljšimi pogoji se niso razvili v take centre. Tudi ostale gospodarske organizacije v občini so dosegle lepe rezultate. Škoda, da družba premalo pomaga naprednim kmetijam, zagotoviti jim bo treba mesto v gospodarskem sistemu. Obrt imamo skoraj na psu, tu ni pravega razumevanja, ni kreditiranja niti družbenega prisluha. Na področju turizma smo začetniki. Z obstoječimi kapacitetami in možnostmi slabo gospodarimo.«

Morda še vaše mišljenje o Brestovem obzorniku?

»Brestov obzornik je dober informator, vendar bi moral še več pisati o proizvodnih problemih. Pa še to napiši, da bi ne smeli pozabljati na upokojence. Mladi naj le vedo, da smo vložili v Brestovo graditev veliko svojih moči.«

Pred slovesom mi je pokazal delavnico, v kateri izdeluje posebne trakove, ki so bili problem še v času njegovega dela na Iverki. Mirovati pa ne bi mogel, mi je zaupal ob slovesu. Zadovoljen z obiskom, sem stisnil njegovo trdo dlan.

F. Sterle

Vodenje podjetja in informacijski sistem

Ko uvajamo avtomatično obdelavo podatkov, vas bomo tokrat seznanili z osrednjim informacijskim sistemom, s tako imenovano banko podatkov.

Izkušnje so pokazale, da podjetje potrebuje

1. osrednji informacijski sistem in
2. sodobno organizacijo za usmerjanje in spremljanje proizvodnje.

Informacije so zbrane v računskem centru. So v obliki stavkov na računalniškem disku in so dostopne vsaki zainteresirani službi, kadar jih potrebuje. Stavki vsebujejo toliko podatkov, da je obdelava smiselna in racionalna. Bistvena zahteva takega sistema je, da so podatki v stavkih natančni.

Z osrednjim informacijskim sistemom odpade dolga vrsta evidenc in kartotek, ki jih ločeno vodijo v posameznih službah. Da bi dosegli integracijo, je potrebno sprejeti nove metode in poti ter povsem spremeniti način zajemanja in posredovanja informacij. Rutinska ponavljajoča administrativno-tehnična opravila se zmanjšajo. Človek ne bo več delal teh opravil in se bo lahko posvetil kontrolni dejavnosti in pravemu odločanju.

Banka podatkov, tako imenujemo osrednji informacijski sistem, nam daje vrsto informacij za vodenje proizvodnje in poslovanja. V našem primeru je v banki podatkov združeno osem aplikacij na treh osnovnih datotekah. (Glej sliko 1.)

Banka podatkov in datoteka stanja odprtih naročil (delovnih nalogov) na splošno pokriva vse informacije, ki so potrebne, da obdelujemo poslovanje podjetja. Banka podatkov je shranjena na diskih in tako direktno povezana z računalnikom. Zaradi tega lahko dobimo podrobne ali splošne informacije.

Vsi podatki različnih datotek so med seboj na poseben način povezani, kar je posebnost sistema. Šifra sestavnega dela, ki jo dobimo iz matične datoteke, nas na primer lahko privede do strukture proizvoda, do postopka izdelave in do stanja odprtega naročila nabave in podobno.

Banka podatkov zagotavlja naslednje prednosti:

— skrajšuje čas za obdelavo podatkov,
— zmanjšuje število programov, ki jih moramo pripraviti,
— zmanjšuje sortiranje stavkov in
— pogojuje standardizacijo.

(Se nadaljuje)

J. Hren

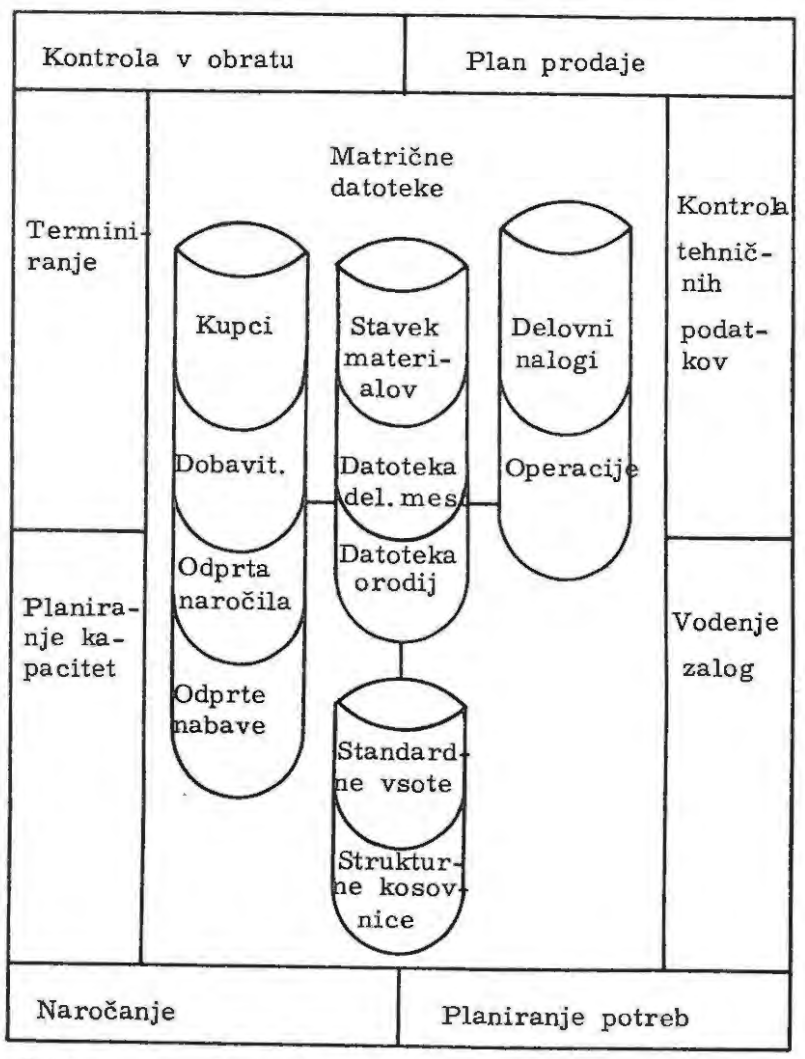

Slika 1. - Integralni sistem

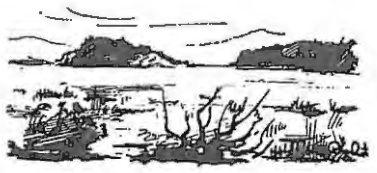

PROIZVODNJA PROGRAMA APOLLO

V zadnjem času delamo veliko kalkulacij, žal mnogo zaman. Tako kot že stari pregovor pravi, da ni v vsaki luknji rak, tako pri tem redkokdaj pride do uresničitve ponujenega dela.

Pred kratkim smo med drugimi načrti dobili tudi prospekt in skromne načrte programa Apollo ter nalogo izdelati kalkulacije z že običajnimi zahtevami: kratek rok, nujno in podobno. Izračunali smo potrebne izdelavne čase, določili material in surovine ter sestavili kalkulacije. Pri tem pa smo si kot navadno mislili: »Spet delo, ki bo zaman.« Na srečo pa smo se to pot zmotili.

Ko smo storili vse to, je bilo treba odpotovati. Na pogovore sva odšla tov. France Turk in jaz.

V tovarni nas je sprejel lastnik firme. Z njim smo se najprej pogovarjali o našem potovanju in ostalih formalnostih, ki so nujne na začetku pogovorov. Med drugim smo zvedeli, da je bil lastnik tovarne v letu 1969 prvak v akrobatskem letenju. Naxteni je imel tudi polne vitirine pokalov in diplom, ki nam jim je z veseljem pokazal. Najprej smo mislili, da nas bo kot z letalom speljal tudi v pogovoru o poslu po kakšnem loopingu ali paraboli.

Pri ogledu njihove proizvodnje smo pazili predvsem na kvaliteto izdelkov, ker ima to pri določanju cene pomembno vlogo. Tovarna v primerjavi z Brestom ni velika. Imajo pa dobro izbran program, tako da imajo več naročil, kot je zmogljivost proizvodnje. To pa omogoča naš posel. Pri pogovorih o cenah smo ugotovili, da so naše cene nekoliko višje od njihovih, kar smo tudi pričakovali. Ker pa je zanimanje za ta posel z obeh strani zelo resno, smo s cenami kmalu prišli skupaj. Zanimiv je transport. Posamezne demontažne elemente samo prevežejo z regetom na dveh mestih, montažne izdelke pa na samem kamionu le ovijejo v odeje, ki so za to pripravljene.

Naslednji dan smo si še enkrat ogledali tovarno, zbrali vzorčno okovje, sestavili pogodbo po posameznih zahtevah in jo sklenili za eno leto. Za tako imenovano »nulto« serijo je sklenjena pogodba. Rok za odpremo »nulte serije« je 3 mesece od podpisa pogodbe. Rok izdelave je malce kratek, ker moramo narediti še vso potrebno dokumentacijo in nabaviti material. Vsi smo se zavzeli, da bo prva količina odposlana pravočasno, kajti obljubili smo, da se bomo držali rokov. Zato bi bilo nesmiselno, če bi se že takoj v začetku pokazali neresni.

Apollo program, ki je zares konstruktivno, oblikovno in funkcionalno naštudiran, pa bomo razstavljali tudi na Zagrebškem sejmu in ga poskušali prodajati tudi na domačem tržišču. To bi nam omogočilo tudi večje serije.

ing. E. Pažić

Francoski študentje v TP

V začetku avgusta je Tovarno pohištva Cerknica obiskalo 40 francoskih študentov. V Jugoslavijo so prišli, da bi se pobliže seznanili z našim samoupravnim sistemom. Izlet v Jugoslavijo je študentom omogočil francoski center iz Ljubljane.

Naše podjetje je bilo prvo, ki so ga obiskali. Pred vhodom v tovarno sem jim na kratko obrazložil organizacijo našega podjetja in jih seznanil s proizvodnim programom. Nato so kar deževala vprašanja o samoupravnem sistemu v našem podjetju. Francoski študentje so se zanimali za pristojnosti delavskega sveta, poslovnega sveta, strukture organov upravljanja, spraševali so, koliko je v teh organih žensk, mladine, ali je za članstvo v samoupravnem organu potrebna določena izobrazba. Ko sem jim odgovoril na vsa ta vprašanja, jih je še zanimalo, koliko imajo naši delavci dopusta, kdaj ga lahko izkoriščajo, ali podjetje gradi stanovanja za delavce, s čim se ukvarjajo naši delavci v prostem času, ali imamo v okviru podjetja kakšne telesno vzgojne objekte in podobno.

Po ogledu tovarne so bili francoski študentje navdušeni nad tem, kar so videli. V imenu vseh se je zahvalil njihov vodja za prijazen sprejem in za pojasnila. Dejal je, da so zvedeli vse, kar so želeli zvedeti o samoupravljanju. Menil je, da ima naša tovarna veliko perspektivo in da je dobil vtis, da je to ena izmed najmodernejših tovarn.

Na koncu je še dodal, da je naš sistem samoupravljanja zanimiv tudi zato, ker delavci sami razpolagajo z rezultati svojega dela in ker se sami dogovarjajo in razrešujejo poslovne probleme. Na koncu je še naročil, naj v imenu vseh pozdravim naše delavce in jim želim še veliko delovnih uspehov.

J. Klančar

DRUGI DELEGAT IZVOLJEN

Pisali smo že, da je centralni delavski svet Bresta izvolil za delegata na II. kongresu samoupravljavcev v Sarajevu inž. Draga Mazija. Medtem pa je bil na volilni konferenci za izvolitev delegata za II. kongres samoupravljavcev izvoljen inž. Jože Tišler, zaposlen v Kovinoplastiki Lož.

V predkongresni aktivnosti, ki bo trajala do začetka kongresa spomladi leta 1971, bosta oba izvoljena delegata obiskala delovne organizacije v občini in se pogovarjala o izkušnjah, problemih in uspehih samoupravljanja v naši občini.

Moj delovni dan

Zvezde še ne pričnejo ugašati, ko jutranji mir zmoti brnenje motorjev Brestovih kamionov. Mnogi, ki ne poznajo njihove vsakdanje službe, se sprašujejo, kam so šoferji namenjeni v tako ranih urah. Hiteti morajo do kupcev našega pohištva, ki živijo v različnih krajih naše domovine. Ob šesti uri, ko pričnejo stroji v tovarni svojo vsakdanjo delovno pesem, so šoferji s tovorom že blizu svojega cilja.

Nismo še veliko pisali o njih, saj se mnogi niti ne zavedamo, s kakšnimi težavami in napori se srečujejo pri svojem delu. Ure in ure presedijo za volanom, pogosto brez počitka. Pri svojem delu se srečujejo tudi s težavami. Neredko se zgodi, da mora šofer zavihati rokave in sam preložiti tovor, da se pravočasno vrne domov. Zvečer je treba naložiti pohištvo, ki ga mora naslednji dan zopet odpeljati. Tako se pričenja in konča delovni dan naših šoferjev.

Njihov poklic resnično ni lahek, zato je naša skrb, da jim ga po možnosti olajšamo. Veliko so k temu pripomogli novi kamioni. Fantje so jih težko pričakovali. Novi kamioni so razbremenili že dosedanja vozila in kupci hitreje dobijo pohištvo. Z novimi vozili smo povečali naš prevozni park, istočasno pa so se pokazale potrebe po novih delovnih močeh. Te težave smo delno že rešili in vzeli v službo tri nove šoferje. Dva že vozita pri nas, tretji pa bo v kratkem. Z novimi vozili in novimi delovnimi močmi so se delovni pogoji šoferjev vsaj delno izboljšali. Sicer pa povprašajmo, kaj menijo o tem nekateri izmed njih. Najprej smo govorili z Jožetom Petrovčičem.

Šofer Jože Petrovčič pri novem kamionu

»Koliko let že vozite pri našem podjetju?«

»Letos bo dvajset let, odkar sedim za volanom.«

»Ste zadovoljni s svojim delom?«

»Glede voženj, ki jih imam, se nimam kaj pritožiti. Vsi pa imamo težave s prometno milico v nekaterih mestih. Ne pustijo nas v ulice, v katerih je kupec pohištva. Večkrat moramo plačevati denarne kazni. Težave imamo tudi z razkladanjem. Ne sicer vedno, zgodi pa se, da moramo sami prijeti za delo.«

»Kaj bi bilo treba izboljšati, da bi bilo vaše delo nemoteno?«

»Vsekakor bi morali skrajšati roke za tovorjenje v našem skladišču. Prej pa bi bilo treba urediti in olajšati delo skladiščnikom. Nujno jim je potreben še en viličar.«

»Povejte bralcem Obzornika nekaj vtisov o zadnji vožnji v Švico in Nemčijo!«

»V Švico smo peljali na popravilo polnojarmenik TLI iz Starega trga. Vožnjo pa smo nadaljevali v Nemčijo, kjer smo natovorili material za BREST. Potovali smo trije. Kranjc mi je bil pri vožnji v veliko pomoč, saj v tako kratkem času ne bi zmogel naporne poti. Tovariš Milavec pa nama je pomagal iz marsikatere nevšečnosti, ki smo jih imeli na carinah. Teh nevšečnosti ne bi bilo, če bi bil kamion registriran za mednarodni promet. To registracijo je treba dobiti, če bo več voženj v tujino.«

Marjana Medena smo povprašali, koliko časa je že šofer.

»Šofer sem od 1954. leta, vozim pa enajst let.«

»Si zadovoljen z novim kamionom?«

»Zelo! V primerjavi s FAP-om, ki sem ga vozil prej, je mercedes veliko bolj udoben in za dolge vožnje zelo primeren.«

Tone Jakopin je naš novi šofer.

»Koliko časa že voziš?«

»Vozim že osem let. Preden sem prišel v službo na Brest, sem vozil pri Transavtu v Postojni.«

»Kaj priporočaš mladim šoferjem?«

»Dokler ne obvladajo vozila, naj ne gredo na cesto. Na cesti naj bo vsak skrajno previden in obziren do ostalih.«

Vse, kar sem vam napisal o šoferjih in kar so vam povedali šoferji sami, je le del tistega, s čimer se srečujejo pri svojem delu. Njihovo delo le ni tako neodgovorno, kot si nekateri predstavljajo. Zato jim ob koncu zaželimo še veliko srečno prevoženih kilometrov.

V. Šega

Težave s pitno vodo TLI Stari trg

Težave s pitno vodo v TLI imajo že svojo zgodovino. Včasih so si delavci nosili malico od doma, poleg malice pa tudi čaj, kavo ali karkoli, da so se lahko odžejali. Odkar so tudi na Marofu odprli menzo, tega nihče več ne nosi s seboj. Odžejajo se lahko samo v menzi s kokto ali radensko vodo, nekateri pa so se navadili na črno kavo. Toda vse to je treba plačati, kar povzroča delavcem dodatne stroške. Le-teh za marsikoga ne bi bilo, če bi bila v podjetju pitna voda. V nočni izmeni pa morajo delavci pogosto tudi trpeti žejo, ker tedaj menza ni odprta.

Pred leti smo rešili te težave tako, da smo napravili vodnjak za sušilnico. S strehe se je dotekala kapnica, s katero si je lahko vsakdo postregel, dokler je ročna črpalka delovala. Sedaj pa je polomljena in tudi voda v vodnjaku ni več pitna. Streha je sedaj zaprašena od ventilacije iz stolarne in okužena od hlapov iz lakirnice. Tako smo spet ostali brez pitne vode.

Menim, da morajo odgovorni organi razmišljati tudi o tem, da bi delavcem zagotovili pitno vodo, zlasti še sedaj, ko je v TLI več delavcev.

M. Šepec

Zložljivi stoli za izvoz

V stolarni TLI Stari trg, je te dni začela obratovati lakirnica. Prvi naš končni proizvod je zložljivi stol K-3. Ta stol izdelujemo v petih barvah. Je zelo praktičen za letovanje, ker ga lahko zložimo in peljemo s seboj. Izdelan je iz trdega lesa. Namenjen je predvsem za izvoz v Nemčijo in delno v Anglijo. Ponudbe pa imamo tudi za Nizozemsko. Kapacitete so zasedene za vse leto 1970 in tudi še za prihodnje leto. Ker se nam ponuja delo, nastaja vprašanje, ali naj ostanemo pri načrtu, katerega smo si zastavili za leto 1970, ali naj gremo naprej, da bi si zagotovili večje serije in razširili obseg proizvodnje. Istočasno se poraja vprašanje ostalih kooperacijskih proizvodov, kot so sardan, mizna podnožja, Monika. Kaj storiti, da bi dosegli najugodnejši rezultat?

Pojavlja se tudi vprašanje prostorov za pakiranje in skladiščenje gotovih izdelkov. Ogrevanje v lakirnici še ni urejeno, trenutno tudi menjavamo razsvetljavo (navadne žarnice z neonskimi lučmi).

Za dosego zastavljenega plana stolarne bi potrebovali še dvajset delavcev, predvsem kvalificiranih mizarjev, pa tudi inštruktorjev.

Vse te težave rešujemo postopno in načrtno, ker bomo le tako dosegali še večje uspehe pri oblikovanju sistemskega dela naše stolarne.

M. Šepec

Jugoslovanska gospodarska razstava v Moskvi

(Nadaljevanje s 1. strani)

ka, vendar kljub temu nimajo poprečni ljudje prav nobenega neposrednega vpliva na uvozno-izvozno politiko, ker je njihov sistem strogo planski centralizem. O direktnih kupčijah ne more biti niti govora, zato je bilo s tega vidika povsem brez haska govoriti z obiskovalci o nekih konkretnih zaključkih. Iz razgovorov z ljudmi, s katerimi je mogoče navezati zelo hitro neposreden stik, sem povzel, da bi se gotovo vsaj vsak peti odločil za nakup naše Floride, če bi jo bilo mogoče nabaviti na njihovem tržišču. Ob tem opozarjam na potencialno možnost absorbcijske moči tega ogromnega tržišča, če bi se v bližnji ali srednji prihodnosti ustrezno modificiral sedanji sistem uvozne politike in se povečal sedanji nivo osebne potrošnje, kar je z gotovostjo pričakovati še v tem desetletju. Vredno premisleka zaradi pravočasne, kontinuirane prisotnosti na tem tržišču.

Living, ki je bolj ali manj prirejen za okus francoskega potrošnika, se s tem stilom zaradi tradicionalnih vezi med Francijo in sovjetsko zvezo v preteklosti zelo približa poprečnemu okusu Rusa. Zaradi tega, zaradi estetske usklajenosti in površinske obdelave je bila ta jedilnica deležna splošne pozornosti. Tudi s ceno smo se z Livingom najbolj približali ruskim možnostim.

Primanjkovalo je propagandnega materiala. Slovenijales je sicer izdal lični prospekt v ruskem jeziku (vanj je vključena tudi naša Florida), vendar je omejena naklada preprečevala širše populariziranje izdelkov slovenske pohištvene industrije. Povpraševanje po prospektih je bilo silno veliko, saj se Rusom taka priložnost, kot kaže, malokdaj ponudi. Vsiljuje se mi primerjava s Kölnskim sejmom pohištva, kjer smo potrošnikom prospekte skoraj ponujali, v Moskvi pa so jih obiskovalci v trenutku razgrabili. Vtis imam, da jim prospekt ali podobni material precej pomeni, saj imajo visoko razvit estetski in kulturni čut. Nemalokrat sem videl, kako mladi in stari hodijo ob razstavi, si zapisujejo vtise, skicirajo in rišejo, s čimer si širijo svoje obzorje, pa tudi praktično uporabijo kjerkoli.

Splošna jugoslovanska razstava je povsem izpolnila pričakovanja, čeprav so mnogi jugoslovanski proizvajalci pričakovali več komercialnega učinka. Toda zavedati se moramo, da je bila ena redkih prikazov naše proizvodnje in da to tržišče premalo poznamo in premalo sistematično obdelujemo, ker se z očmi bolj obračamo na konvertibilna področja. Vsekakor bo potrebno Vzhodu v prihodnosti posvetiti več pozornosti, ker že kmalu utegne postati zanimivo azradi potrošnje velikih količin pohištva. Zaradi povezave v vzhodnoevropskem gospodarskem trgu (SEV) in klirinškega plačevanja imamo sicer hudo konkurenco v Madžarski in ČSSR, vendar v sedanjem trenutku ti državi po kvaliteti še močno zaostajata. Druga velika ovira pri izvozu našega blaga v SZ pa je dejstvo, gledano v meddržavnem merilu, da imajo Sovjeti deficitno plačilno bilanco z Jugoslavijo, kar se kaže v težnji, da bi nam več prodajali in manj kupovali. Na vsak način pa je vredno in komercialno upravičeno, nekdanje čvrste poslovne odnose — tu mislim na izvoz pisalnih miz v SZ — obnoviti in jih kontinuirano negovati, če pričakujemo kaj finančnih učinkov s tega zanimivega neskončno razsežnega področja.

Še nekaj splošnih vtisov o Moskvi in njenih ljudeh. To je velemesto s 7 milijoni prebivalvec, s širšo okolico vred jih šteje 12 milijonov. Ni mesto veliko samo po številu prebivalcev, temveč tudi po ogromnih razsežnostih, ki jih je mogoče sorazmerno hitro premagati z dobro organiziranimi in cenenimi transportnimi sredstvi, zlasti s podzemeljsko železnico. Ne pravijo zaman, da tukaj prostor in čas ne pomenita ničesar. Ruska »minutočka« pomeni kar cela ura, stanoval pa sem, kot so dejali Rusi, »prav blizu razstave«, čeprav je bil moj hotel oddaljen polnih 9 km od nje.

Moskvo odlikujejo široke ulice in »prospekti« t. j. bulvarji, kjer lahko vozi tudi po 8 avtomobilov eden zraven drugega v isto smer. Mesto je izredno snažno, saj cigaretnega ogorka ali podobnih smeti ne vidiš na cesti. Posebne mestne ekipe nenehno čistijo ulice noč in dan. Hoteli se prav tako bleščijo v snagi. Vse omenjeno prav tako velja za Leningrad, katerega sem si uspel ogledati čez weekend, čeprav brez posebnega dovoljenja ne bi bil smel zapustiti prestolnice.

V spominu mi je ostala podrobnost, kako se ruski mladini sistematično privzgaja ljubezen do kulturnih vrednot. V mestnih transportnih sredstvih zlasti v podzemeljski železnici, vsak drugi človek čita knjigo in to leposlovje, pred muzeji in galerijami stoje vrste ljudi in disciplinirano čakajo, da pridejo do blagajne,

(Konec na 4. strani)

Sedem takih palač dominira nad Moskvo. Po besedah meščanov so nekakšna protiutež ameriškim nebotičnikom. So največ reprezentativni hoteli in prostori raznih ministrstev.

Tekoči trak v TPM

Nekako pred mesecem dni mi pravi sedemletna hči: »Človek gre na Venero.« »Kako pa veš« sem pripomnil. »Radio pravi,« nadaljuje ona. Naš radio se laže. Rusi pošiljajo sondo brez človeške posadke. Morda ne bo dolgo, ko bo res kakšen naslednik Gagarina to pot tudi uresničil. Kako je hiter tempo razvoja. Samo v kotičku naše tovarne v končnem oddelku kaže, da se je čas ustavil. Dela se tako kot pred leti, kot mnogo let nazaj — primitivno. Glede na nenehen razvoj proizvodnje je oddelek površine 300 m² zares majhen. Z druge strani je ta oddelek

Knjižna polica, izdelek Tovarne pohištva Martinjak

služil in služi tudi za začasno skladiščenje embaliranih artiklov, ker dostikrat ni prostora v skladišču. V takšnem prostoru ni mogoče doseči zaželenega učinka. Da bi rešili ta problem, smo se odločili sinhronizirati delovna mesta. Za orientacijo nam je služil oddelek lakirne, ki ima že modernizirano proizvodnjo in stabilizirane čase izdelave.

Nekaj sinhronizacije je tekoči trak, ki ga bomo dobili ob koncu septembra. Trak je gumijast. Na njem se delovne operacije ne bodo izvajale. Zakaj potem trak? Brezkončni gumijasti tekoči trak odpravlja armado transporterjev, ki spremljajo poln voziček predalov, miz, stolov in drugih izdelkov iz lakirne v oddelek montaže. Trak bo usmerjevalec dela. Nobena operacija se ne bo mogla preskočiti in noben artikel ne bo smel »ležati« v oddelku. Za vse artikle so predvidene delovne mize, ljudje in pripomočki. Med delovnimi mizami bodo postavljeni valjčni trakovi, na katere se bodo transportirali ustrezni elementi iz depoja. Za depo je predvidenih 100 tekočih metrov valjčnih trakov, kar ne zadostuje za obseg proizvodnje. Zakaj ne kupimo zadostno količino trakov? Z blagajno se ne bomo kregali, a ona pravi tako, na zalogi imamo petdeset tisoč N din, od tega: triindvajsettisoč za tekoči trak, dvaindvajsettisoč za valjčne trakovte. To je obenem že skupna vsota denarja. Nabaviti je treba oziroma »pri hiši« narediti še premičnico, kombi vozičke, premične trakove, priključke in ostalo.

No, zaenkrat smo zadovoljni tudi s tem zneskom, samo da se je premaknilo z mrtve točke. Treba je držati korak s časom, čeprav ga ni vedno lahko.

Stari Grki simbolizirajo čas s starčkom, ki ima šopek las spredaj in ujeti ga pomeni prehiteti ga, ker zadaj nima las. — S skupnimi močmi ga bomo skušali vsaj dohiteti.

Prvi stroji IBM luknjači in verificirke so že montirani. Opravljena je tudi instruktaža delavk, ki bodo delale na strojih za luknjanje in verificiranje kartic. Po uspešni instruktaži smo začeli obdelovati programe, ki so jih pripravili programerji našega sektorja AOP. V teku je tudi luknjanje in verificiranje zajetih osnovnih podatkov za matično datoteko materiala, izdelkov in polizdelkov

Dopustov je konec

V zadnjih dveh letih po ukinitvi regresov je letos spet poraslo število letovanj članov našega kolektiva. Skupno je letovalo 101 delavcev in 44 družinskih članov.

V Kaštelu in Crikvenici je letovalo 115 oseb, v termalnih zdraviliščih pa 30 članov kolektiva. V skladu z določili pravilnika o subvencioniranju zdravstvene rekreacije je letovalo 74 članov kolektiva, ostali pa so svoj letni oddih izkoristili na svoje stroške.

Kakšne vtise so pridobili posamezniki, ki so svoj letni dopust po daljšem času prvič organizirano izkoristili, nam povedo naslednje vrstice:

V Kaštelu je bilo pasje vroče. Baje je v trgovinah zmanjkalo maže za zavarovanje kože. Naš znanec je začel uporabljati znano olje za mažo, ki ima reklamni napis za dvokolo. Maža se je baje zelo dobro obnesla in so po njej segali tudi ostali dopustniki, toda šele potem, ko je s steklenič ke odpadel listek. Vse ostale uslu ge so bile soglasno ocenjene s prav dobro oceno. Tudi v Črikvenici je bilo vse v redu, le obroki so bili bolj skromni.

Ravno tako so bili zadovoljni v Dobrni, Šmarjeških in Čateških toplicah, le premalo dni jim je bilo določenih za zdravljenje. Toda vedno se nekje zatakne. Letos se je v Rogaški Slatini. V tem zdravilišču imajo namreč navadne oddihe, ki so namenjeni za tiste, ki pač želijo svoj letni dopust preživeti v tem kraju, in zdravstvene oddihe za tiste osebe, ki jih priporoča in pošilja zdravstvena služba z ustreznimi izvidi, kar je tudi temu primerno dražje. Glede na to, da o vseh teh zadevah nismo bili podrobno informirani, je naših devet članov imelo navadne rezervacije, v katerih niso bile vključene zdravstvene storitve. Posledica tega je bila, da je nekaj članov predčasno odšlo iz zdravilišča.

Švedski stol za inozemski in domači trg izdeluje Tovarna pohištva Martinjak

Kljub temu lahko sklepamo, da je letošnja organizacija oddihov le uspela, čeravno smo z njo sorazmerno pozno začeli, tako rekoč v polni sezoni. Š. Bogovčič

Dispo sistem se še ni uveljavil

Minilo je že nekaj mesecev, odkar je v naši tovarni pohištva nov sistem vodenja proizvodnje. Verjetno bo potrebno daljše obdobje, da bomo dobili v proizvodnji tiste stvari, ki jih pričakujemo od dispo sistema. Še vedno gre 70 % proizvodnje po starem načinu vodenja proizvodnje. To gotovo ni povsem prav, saj smo v dispo sistem mnogo investirali. Pričakovali smo, da se bodo z modernizacijo stvari obrnile na bolje, sedaj pa lahko rečem, da je slabše kot prej. Tako na primer v montaži in nanosu površin zmeraj čakamo elemente in ne moremo pravočasno končati proizvodnega naloga. Natančno lahko vemo, koliko elementov je šlo iz II. strojne naprej, kar pa mi končujemo, pa so elementi še v II. strojni. Kje so vzroki temu? Kdo ni dosleden? Kot je videti, tega vprašanja nihče ne opazi. Zdi se, da nimamo človeka, ki bi se pozanimal za tako pomembne stvari. Pa so še druga vprašanja: recimo nabava materiala, naj si bo tega ali onega. Na kartici so oznake, da je naročen, toda to prav nič ne pomaga, če materiala ni. Sistem je lep, a kaj pomaga, če ni vse tako kot bi moralo biti. V takem sistemu, kot smo ga upeljali, bi moralo biti več resnosti kot jo je. Morali bi naloge dokončati do kraja, ne pa prenehati nekaj pred koncem. O vsem tem bi pač morali nekje spregovoriti in napake odpraviti.

V. Šubic

V Celovec na sejem

Sindikalnega izleta na Celovški sejem se je udeležilo le 32 delavcev, čeprav je bilo prijav več. Podkorenski prelaz ni priporočljiv za slabša vozila. Pisani Celovški sejem. Kranjski sejem precej drag.

Začeli smo s tričetrturno zamudo. Slutil sem jo, ker mi je mačka pretekla pot. Pa nisem vraževeren, le slabe izkušnje imam z izleti. Do Ljubljane smo rinili skozi meglo, gosto kot sir. Slepi Janez je še spal, zato smo šele v Tržiču skočili na kavo. Zaspanost nas je minila šele ob pogledu na opustošena polja malo pred Kranjem. Toča je oklestila tako, da je bilo drevje golo kot novembra meseca. Ljubelj, naš in avstrijski, je minil s formalnostmi carinikov. Vožnja po oni strani Karavnk je doživetje, vendar samo za dobre živce in želodce. V gostilnici na dnu je menjalnica valut. Videl sem žensko, ki je menjavala cel šop rdečih desettisočakov (ta ni bila iz naše skupine). Celovec, kamor smo prišli pred osmo uro zjutraj, name ni napravil posebnega vtisa.

In kako je bilo na sejmu? Avstrijski lesni sejem v Celovcu, ki je devetnajsti po vrsti, tokrat ni prikazoval samo izdelkov lesnoindustrijskih podjetij. Videl sem, kaj novega na področju najrazličnejših gospodinjskih aparatov, kam gre moda v svetu, kakšni so dosežki v industriji gradbenega materiala in v gradbeni operativi, na področju kmetijske proizvodjne, turizma in drugod.

Kako pa smo se Jugoslovani na tem sejmu predstavili?

Če odštejemo jugoslovanski paviljon, ki je resnično lepo urejen in predstavlja nekaj dosežkov slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva, potem moram reič, da na tej prireditvi nismo najbolje zastopani. Edina izjema je Slovenijales, ki razstavlja široko izbiro dosežkov slovenske lesne industrije. Med drugim je razstavila tudi naše izdelke Aleksandro -stereo, Patricio, Danielo-stereo in stilno garnituro Y-90. Predstavnica Slovenijalesa je povedala, da je precejšnje zanimanje za stilno garnituro Y-90, ki ustreza okusu avstrijskih kupcev, medtem ko obiskovalce odvračajo

Konec na 5. strani

Jugoslovanska gospodarska razstava v Moskvi

Nadaljevanje s 3. strani

medtem ko pri nas galerije in podobne kulturne ustanove samevajo. Znameniti »Boljšoj teater« je za nekaj tednov vnaprej razprodan. To je ogledalo nenehne vzgoje, ker sta kolektivna kultura in izobrazba priveligirani pred življenjskim standardom posameznika.

Značilnost mesta, ki je obiskovalcu ne kaže zamuditi, je vsekakor Kremelj z Rdečim trgom in Leninovim mavzolejem. Slednjega si nisem imel časa ogledati. ker bi sicer moral kake 3 ure stati v disciplinirani vrsti. Posebna atrakcija, zlasti za turiste, je vsakourna menjava straže po natančnem ceremonialu pred Leninovim grobom. Ko zvon v Kremeljskem zvoniku zadnjič udari, na sekundo točno tudi oba vojaka zadnjič udarita z značilnim ruskim paradnim korakom pred vhodom v mavzolej, nakar sledi menjava častne straže. Zamenjana stražarja prav tako strumno odkorakata za Kremeljske zidove.

Še bi se dalo marsikaj napisati o značilnostih in posebnostih sovjetske prestolnice in njenih gostoljubnih prebivalcih. Moja naloga je bila opravljena in tako me je po 11 dneh bivanja v Moskvi reaktivec »DC-9« varno odnesel nazaj v Jugoslavijo.

I. Lavrenčič

V prvih dneh avgusta so začeli deliti hrano v novi restavraciji Tovarne pohištva Cerknica. Jedilnica je lepa, prostorna in svetla, dopolniti bo treba le opremo. Tudi kuhinja še ni popolnoma urejena. Upravnik restavracije Š. Gašper zatrjuje, da se zlepa ni toliko pregrel kot ob selitvi. Upajmo, da bomo vsi zadovoljni s kvaliteto hrane in postrežbe.

»Turistična karavana 70«

ali kako smo sodelovali v reklamni akciji

Pravijo, da se počasi daleč pride. Stari pregovori, pa tudi tale, držijo. Hitro se seveda prej pride, kar pa ni vedno čisto res.

Začelo se je že v Planini, ko smo zavili na glavno cesto. Zagozdili smo se v kolono in v protikolono. Tisoče in tisoče pločevinastih »bogov na štirih kolesih«, v glavnem severnjaki, ki so »počasi hiteli« na morje in z morja. Res, prav nič se jim ni mudilo. Takole 40—50 km na uro so drseli njihovi vozički. No, zdaj pa izračunajmo zamudo do Brnikov. Morali bi imeti poprečje 60—70 km na uro pa je že v Logatcu pet minut zamude. Presneto, saj tale cesta je vendar široka za tri pametne. Že, že, kljub temu so mimovozeči in tisti, ki so ostali zadaj, delali z rokami po čelu posebne znake, nekakšne krogce, ki jih ponavadi uporabljamo, kadar hočemo pokazati, da pri nekomu s kolešči ni vse v redu. Še najbolj uvideven je bil prometni miličnik, ki se je v vrhniškem klancu umaknil, da so šli avtomobili z napisi in številkami svojo pot skozi ozke špranje v koloni.

Od Vrhnike do Ljubljane je šlo kar v redu. Malo v koloni, malo levega in malo desnega prehitevanja in že smo »ujeli« tistih pet minut logaške zamude, pa še novih pet za rezervo. Koliko bliskajočih luči smo videli na tem razmeroma kratkem odseku, ni treba posebej poudarjati.

V Ljubljani ni bilo dolgčas. Avtomobili z leve, pa z desne, seveda tudi spredaj in zadaj. Proti Kinu Vič se je kolona pomikala tako počasi, da sem pričel razmišljati, ali ne bi poleg napisov, ki so na avtomobilih delali reklamo za proizvode Gabra, Kovinoplastike in Bresta, kazalo razobesiti še cenike izdelkov, posredovali pa bi lahko še ostale informacije.

Cesta proti Šentvidu je ozka in polna. Če želiš prehitevati, moraš dati motorju toliko plina, da zatuli kot lačen volk. Vrtljaji gredo v tisoče. Pravzaprav se niti ne mudi. Toda bolje je počivati v Kranju, z rezervnimi minutami v žepu. O, krasno! Medvode in petnajst minut rezerve — po lastnih izračunih seveda. V Kranju imajo dober jogurt, tak iz gorenjskega mleka. Še tale tisoč tristo in še tale kombi. Takole! Nenadoma pa pok, pok, brr, pok in še en pok in nikamor več se nam ne mudi. Vsaj videti je tako. Avto stoji lepo v grabnu in senci košate tepke, sopotnica se hladi na obcestnem kamnu, voznik pa pisano ogleduje zamotano črevesje čudotvora, ki mu pravimo avtomobilski motor.

Pa ni bilo nič hudega. Le zaradi velikega števila obratov je razneslo rotorček v razdelilni kapi. Mala bakelitna stvarčica, velika za slabega pol palca, pa vendar... adijo jogurt!

Ravno čez eno uro je prišel rumeni angel varuh z napisom AMZJ — POMOČ INFORMACIJE. Za informacije mi ni bilo veliko, pomoč pa je bila več kot dobrodošla. Pet minut za popravilo in že spet smo lovili minute prek Kranja do Brnikov, kjer je bila prva kontrolna postaja. Nič strahu, kontrola je bila še tu, čeprav smo ugotovili 61 minut zamude.

Od Brnikov do Domžal in naprej proti Celju ni bilo kolone. Le na kratkem odseku so polagali nov asfalt. Čakali smo na znak, da smemo naprej, minute pa so tekle. Do Laškega, kjer je bila druga kontrola, se potem ni zgodilo nič posebnega.

Od Laškega do Žužemberka smo kar padli. Tistih 15 km makadama je res nagnalo amortizerjem strah v kosti, zato pa smo na avtocesti nadoknadili izgubljeno.

V Žužemberku na tretji kontroli je bilo že pošteno vroče. Veliki kostanji ob starem gradu so izkazali razgretim motorjem največjo mero gostoljublja — senco. Bližnja gostilna pa je poskrbela za žejne in lačne Notranjce. Ura in pol počitka v hladu in izmenjava vtisov, kjer ni manjkalo humorja, sta vsem vlila nove volje. Pogovarjamo se o tem, kako se ljudje zbirajo, kjer se ustavimo, kako komentirajo našo karavano, kakšne dogodivščine smo imeli do sedaj in o lepoti pokrajine od Novega mesta do Žužemberka. V tem pristopi ves poten voznik z rdečimi očmi in reče: »O kakšni pokrajini govorite? Jaz sem do sedaj videl samo vijugast asfalten trak. Menda bom še ves teden sanjal, da sem v peklu, kjer me napada asfaltna kača.«

Peljali smo naprej, rumeni fičko pa ves čas lepo za nami. Tak prijatelj, čeprav je samo rumen in ne zlat, je zlata vreden. Zanj je to samo manjši izlet. Večjega je doživel, ko je spremljal »pločevinaste brate« na rallyju »Sutjeska 70«.

Na cesto od Škofljice do Velikih Lašč je sijalo sonce z vso svojo močjo. Razgreti asfalt, kamniti useki in dolgi klanci so hoteli, da bi voda v hladilniku zavrela. Skoraj bi jim uspelo. K sreči sem se spomnil, da mi je nekdo svetoval, naj v takih trenutkih vključim gretje. Temperatura v hladilniku je res padla na 80° C, toda zato tudi v avtu ob odprtih oknih ni bila dosti nižja. Zagotovo lahko trdim, da zeblo ni nikogar.

Ko se vrnemo na Notranjsko, ga spet srečamo. Takoj za Velikimi Laščami. Koga vendar? I, makadam. Tista ura zamude zdaj prav pride, ker drugim ne dvigaš prahu in ne drugi tebi. Še Lužarjev klanec in prek Nove vasi, pa bomo doma. Zviti pa smo zviti Notranjci. Da popravimo vtis, smo zadnjih pet kilometrov ceste asfaltirali. Pa spet lahko uporabimo znan pregovor: konec dober — vse dobro. Trenutek! O kakšnem koncu pa govorimo? Tu je še preizkušnja, ki ji pravimo spretnostna vožnja. Na platoju pred tovarno Kovinoplastika v Ložu smo morali prevoziti okrog 100 metrov poti, toda zavite med stožce, deščice in late, tako da se mora prizadevnemu vozniku na koncu kar malo vrteti v glavi.

Tako, počastili smo praznik šoferjev, pregreli smo se dovolj, videli smo tudi dovolj. Drugi so videli nas in reklamo za naša podjetja. Uspeh reklame naj presodijo propagandni strokovnjaki, in komercialisti. Udeleženci pa smo že pri Riglerci na Polici, kjer smo se hladili, ugotovili, da je bila organizacija dobra, da je tak rally v malem odlično športno doživetje in da se ga bomo še udeležili. Želimo, da bi se število udeležencev prihodnjič vsaj podvojilo.

Z. Zabukovec

V Celovec na sejem

Nadaljevanje s 4. strani

previsoke cene drugih naših izdelkov.

Sejemskim vtisom na rob bi pripisal še nevsakdanji spor, ki je nastal zaradi namere velenjskega podjetja Gorenje, ki želi v koroškem Pliberku zgraditi svoj obrat gospodinjske opreme, v katerem naj bi se zaposlili pretežno Slovenci. Avstrijski tisk in Koroška gospodarska zbornica sta to namero ostro napadla prav med Celovškim sejmom.

Po lepi cesti čez prostrano Gosposvetsko polje, ki je vzorno obdelano, smo bili kmalu pri vojvodskem prestolu, kjer so v 13. stoletju še ustoličevali karantanske kneze. Izreden spomenik slovenske zgodovine obiskujejo naši in Avstrijci. Nobenega slovenskega napisa ni bilo videti — čudno. Ob Osojskem jezeru, ki je ledeniškega izvora, smo videli množice platnenih naselij ter počitniških hišic in domov. Vse to pa je v zasebni lastnini, tako da skoraj ne moreš priti do vode. Drugi močnejši občutek narodnega ponosa smo doživeli, ko smo mimo Beljaka minili hud vzpon proti prelazu v Koren. Gostilna (kje pa naj bi se sicer ustavili) je tipično slovenska, Slovenci so nas tudi postregli. Na mejnem prehodu ni bilo nikakršnih nevšečnosti. Zato pa smo se dobro uro cincali po gorenjski magistrali in komaj še ujeli Kranjski sejem. Tam je bil nepopisen živžav, čeprav so bile cene visoke. Iznajdljivi prireditelji so za zaključek pripravili veselico, na kateri so imeli gostinci polne roke dela.

Sejemskega in veseličnega vrveža mi je bilo hitro dovolj. Obiskal sem grob Franceta Prešerna v neposredni soseščini v Prešernovem gaju. Gaju ni kaj reči, ves prostor in nagrobni obelisk bi pa že kazalo bolje urediti in negovati.

Do doma je ves avtobus prepeval.

Sejem je bil živ, izlet je uspel, česa bi si človek še želel?

F. Sterle

NOV PROSPEKT CERKNICE

Pred leti je dobila Cerknica lični turistični prospekt, ki ga je izdala Turistična zveza Cerknica. Naklada 30.000 izvodov je kmalu pošla. Povpraševanje po prospektu je bilo vse večje, zato je cerkniška Turistična zveza v sodelovanju z Brestom in Trgovsko-gostinskim podjetjem Škocjan na Rakeku izdala nov prospekt v nakladi 30.000 izvodov. Turistični prospekt je dopolnjen z izborom Brestovih ekskluzivnih izdelkov.

REŠEVANJE RIB

na Cerkniškem jezeru

Mrak je zagrinjal jezerska prostranstva, kalna voda v globokem jarku Rešeta je klokotajoče izginjala v podzemlje. Tu in tam je otepalo močno telo ščuke ali krapa, ki ga je voda pustila v blatu. Vsepovsod blato, mreže, ribiči — reševalci in nemočne ribe.

Sistem jezerskih požiralnikov Rešeto na Cerkniškem jezeru je 12. avgusta kljub zaprti Veliki in Mali Karlovici presahnil. Cerkniški ribiči so s saki, ribiškimi mrežami in agregatom reševali ribji zarod. Nalovili so 3000 ščuk mladic in nad 200 kg velikih rib ščuk, linjev (šlajnov), krapov in drugih rib. Velike živali so spravljali v železne mrežaste zaboje, imenovane pulterje in jih prepeljevali v jezerske predele, kjer voda še stoji, mladice pa so prodali ribiškim družinam.

Nekaj ur je bilo treba počakati, da bi opazoval prizor, ki so ga domačini tod vajeni. V pričakovanju presiha so si dali ribiči opraviti z mrežami, ilovnatimi nasipi za razpeljevanje dotekajoče vode izza velikega ribiškega jezu. Čimbolj je voda upadala, tembolj je bila kalna, tako da ni bilo mogoče slutiti rib. Klokotanje v tem in drugem kotu velikega brezna je spravilo na noge reševalce, ki so s saka polovili večino mladih ščuk. Ko je bila voda še nižja, so se lotili večjih. In bilo je kaj videti. Štirikilogramski krapi, tolsti in nerodni, so otepali v blatu. Vse skupaj je postajalo skoraj dramatično, ko je voda silovito lila v jame in razpoke. Prenekatera riba je pred mojimi očmi zdrsnila v luknjo. Premalo poguma sem imel, da bi rešil veliko ščuko, ki se je prevetavala v tesni globoki luknji. Nekajkrat se je zaletela proti toku, potem pa je vse zamrlo v pošastnemu grgranju vode.

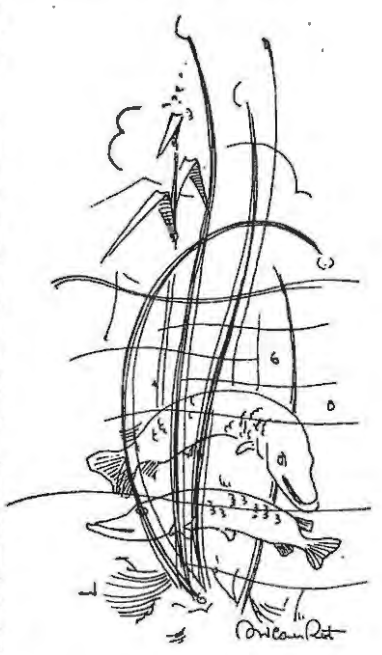

Doživel sem vsakoletno nehanje na Cerkniškem jezeru. Boj za življenje z neizprosno naravo je tako silovit, da sem bil pretresen.

Doslej so presahnili požiralnik Rešeto, Vodonos in Retje. Če ne bo močnejšega deževja, bo Cerkniško jezero letos kljub poskusni ojezeritvi usahnilo. Pravijo, da je glavni krivec za to sistem požiralnikov, imenovan Narte.

F. Sterle

Zahvala Matevža Haceta

Ob svojem življenjskem jubileju, 60. obletnici rojstva, sem dobil številne čestitke. Ker ni mogoče, da bi se vsem zahvalil pismeno, se po tej poti najlepše zahvaljujem vsem družbenopolitičnim in delovnim organizacijam, društvom in posameznikom za pismene in ustne čestitke. Še posebej se zahvaljujem Glavnemu odboru ZZB NOV Slovenije, skupščini občine Cerknica in sredstvom javnega obveščanja za izkazano pozornost.

Matevž HACE

Televizor za Mirico

Miroslava Vesel, po domače Mirica, je dvajsetletno dekle, ki je že od rojstva priklenjena na invalidski voziček. Svoja otroška leta je preživela v različnih zdraviliščih, kjer je končala osemletko. Navadila se je tudi plesti, toda želja, da bi ozdravela in shodila, se ji ni uresničila. Kljub temu je Mirica vesele narave, živahno in prijazno dekle. Svoj prosti čas prebije pri prebiranju knjig, s prijateljico Jožo pa gresta večkrat v naravo. Odkar imajo sosedovi Hribarjevi televizor, je tam preživela ob televizorju precej večerov. K sosedu jo je moral na rokah prenašati njen oče. Večkrat pridejo k njej na obisk prijateljice, ki jih je spoznala v zdraviliščih. Sama pa ne gre na obiske k svojim znancem in prijateljem, ker starši nimajo dovolj sredstev. Živijo namreč zelo skromno, v dveh prostorih, ukvarjajo pa se z majhno kmetijo, ki ne nudi več kot samo za skromno življenje.

Ko smo bili pri njej na obisku in ji podarili televizor, ki ga je kupil z zbranimi prispevki TP Martinjak, je bil to zanjo najsrečnejši dan v življenju.

Ni mogla najti besed zahvale, veselje pa je bilo opaziti iz njenih oči, ki so porosele od solz. Ob izredno dobri črni kavi, ki jo je pripravila sama, smo se pogovarjali o njenem življenju in njenih ciljih. Povedala nam je, da si želi spoznati svet, to pa ji bo sedaj ob televizorju mnogo laže. Nobene oddaje, ki bo na programu, ne bo zamudila. Povedala nam je tudi, da je sedaj ob televizorju kar prerojena in se za njo začenja novo življenje.

Težko se je poslovila od nas. Prosila pa nas je, naj prenesemo njeno toplo zahvalo vsem, ki so prispevali sredstva za televizor. Vsem želi obilo zdravja in srečno življenje.

F. Tavželj

Še enkrat: Dolgoletna želja Cerkničanov se bo izpolnila

Ko sem prebral članek tov. Kebeta, ki je bil objavljen v zadnjem Obzorniku pod naslovom Dolgoletna želja Cerkničanov se bo izpolnila, sem bil presenečen, ker program ne daje prednosti asfaltiranju ceste, ki pelje na Dolenje Jezero oizroma k Cerkniškemu jezeru, ki je hkrati tudi najpomembnejša turistična pot.

Znano mi je nenehno utemeljevanje, da ni sredstev, da še ni izgotovljen načrt o trasiranju te ceste skozi naselje Cerknica. Kljub temu pa se čudim, ali res ni mogoče izdelati takega načrta hitreje, saj je o tem govora menda že dve leti. Če je ta načrt res tako odvisen od urbanističnega načrta področja oziroma od poskusa ojezeritve, bi to zadevo rešili tako, da bi cesto asfaltirali vsaj od pokopališča do onstran Dol. Jezera. Zakaj bi bilo to nujno potrebno, je menda vsakomur jasno. Samo z bučnimi besedami o razvoju turizma na našem področju in o naravnih lepotah ne bomo prišli nikamor. Dobra cesta je vendarle eden izmed prvih pogojev za razvoj turizma. Vprašanje sredstev bi lahko rešili tako, da bi tej cesti dali prednost, ostale ceste pa pomaknili v drugi plan programa.

Turisti so navdušeni nad našimi naravnimi lepotami, nad cesto pa se zgražajo.

Mar ni dovolj žalostno, da morajo turisti zaradi oblakov prahu, ki ga povzroča čedalje gostejši promet, pri belem dnevu voziti s prižganimi lučmi? Mopedisti in kolesarji pa jo često pogrnejo, ko se umikajo avtomobilom zaradi grebena peska, ki se nabira na robu ceste.

Ker nisem pristaš stališča »roke proč od Cekniškega jezera«, bi želel, da bi odgovorni ljudje z večjim prizadevanjem pospeševali razvoj turizma na našem področju. S tem bi našli močan vir dohodka občini in tudi nova delovna mesta, saj še veliko mladih ljudi čaka zaposlitve.

J. Klančar

Asfaltiranje cest v Loški dolini

Krajevna skupnost v Loški dolini ima v programu za leto 1970 asfaltiranje cest v sedmih vaseh Loške doline. Asfalt bodo polili v Markovcu, Nadlesku, Vrhniki, Viševku, Bajerju, Podcerkvi, Ponah, Kozariščah in po poti proti Šmarati.

Asfaltiranje bo stalo po predračunu Cestnega podjetja v Ljubljani 64 milijonov starih dinarjev. Dolžina asfaltiranih cest bo 3400 metrov. Denarna sredstva je Krajevni skupnosti uspelo dobiti pri Komunalnem podjetju v Cerknici kot posojilo, za vračilo pa je dala poroštvo Kovinoplastika iz Loža.

Krajevna skupnost je dobila še 51 milijonov starih dinarjev sredstev pri Kreditni banki Ljubljana (podružnica Rakek). S temi sredstvi namerava asfaltirati cesti Stari trg—Markovec in Stari trg—Nadlesk.

K vsem tem sredstvom pa so se obvezali prispevati določeno vsoto tudi vaščani sami. Njihov prispevek znaša 10 % skupne vsote, predvidene po predračunu.

Cestno podjetje Ljubljana že opravlja svoja dela. Stroji že pripravljajo podlago za asfalt v Kozariščah in v Vrhniki. Ko bodo ceste asfaltirane, bo to nedvomno velik uspeh za Loško dolino. Prebivalci se bodo znebili nenehnega prahu, zlasti tisti, ki imajo svoje hiše tik ob cesti. Tudi voda kapnica, ki jo še mnogi v Loški dolini uporabljajo za pitno, bo bolj čista. Skratka, tudi vasi bodo dobile lepšo podobo. Kljub temu pa je še nekaj vaščanov, ki niso hoteli podpisati obveznosti za prispevek. Graje so vredne zlasti tiste družine, v katerih so trije ali štirje zaposleni. Sicer pa še vedno ni prepozno, da gmotno podpremo to veliko akcijo Krajevne skupnosti, ki bo nedvomno v veliko korist vsem vaščanom.

M. Šepec

ZAKAJ

prispevek za mestno zemljišče?

Zakaj Cerkničani plačujemo prispevek za mestno zemljišče? O tem sem povprašal predsednika Krajevne skupnosti Cerknica tov. Hrblana. To me je zlasti zanimalo zato, ker je bilo v naši tovarni veliko kritik na ta račun. Ta prispevek so pri izplačilu osebnih dohdkov za mesec julij odtegnili delavcem na podlagi odločbe občinskega sodišča.

Po zakonu »lahko« Občinske skupščine sprejmejo odlok o plačevanju prispevka za mestno zemljišče. Naša občina je ta odlok sprejela leta 1966. Posebna komisija je pregledala vsa stanovanja občanov v Cerknici, jih ocenila s točkami in določila vrednost točke ter tako dobila znesek prispevka za mestno zemljišče, ki so ga dolžni plačati prebivalci Cerknice. O točkovni ocenitvi satnovanja je vsak lastnik dobil odločbo z možnostjo do pritožbe. Leta 1967 je Ob. skupščina zahtevala od občanov (toda samo od nekaterih), naj plačajo ta prispevek. Vendar ji je to le delno uspelo, ker so se občani v večini uprli temu plačilu. Kako tudi ne, saj jim ni bilo jasno, zakaj ga morajo plačevati in za kaj bo ta denar porabljen.

Leta 1968 pa je Občinska skupščina ta vir dohodka prenesla na Krajevno skupnost. Naj še omenim, da ta prispevek plačujejo samo občani iz Cerknice in Rakeka, ker ti dve naselji štejeta za urbanistično urejeni naselji in je po zakonu mogoče samo za tako urejena mestna naselja določiti prispevek za mestno zemljišče.

Od 1968. leta pa terja ta prispevek od cerkniških občanov Krajevna skupnost. Ker pa se je večina občanov upirala plačevanju prispevka, je Krajevna skupnost o tem poročala občinski skupščini. Zato je Občinsko javno pravobranilstvo proti vsem vložilo tožbo in seveda tudi uspelo.

Od prispevka za mestno zemljišče ima Krajevna skupnost letno 11 milijonov starih dinarjev dohodka. Ta denar uporablja za urejanje komunalnih naprav, na primer za urejanje ulic, kanalizacije, javne razsvetljave, tržnice, pluženja stranskih poti krajevnega pomena in podobno. S to informacijo bi radi našim delavcem iz Cerknice pojasnili, zakaj sploh plačujejo prispevek za mestno zemljišče oziroma, zakaj jih računska služba prikrajša za nekaj denarja.

Pri tem bi še želel opozoriti pristojne ljudi, naj še, preden uporabijo skrajna sredstva (sodišče) — raje poučijo občane o dobrem namenu tega sklepa Občinske skupščine. Mar ne bi bilo lepše priložiti k terjatvi primerno informacijo o tem, kaj vse je potrebno v Cerknici storiti, da bo postala res primerno kulturno središče našega območja. Po drugi strani pa bi bilo dostojno, na koncu vsakega leta na sestanku s plačevalci prispevka pojasniti, za kaj je bilo 11 milijonov dinarjev uporabljenih, kaj je bilo storjenega in izboljšanega s tem denarjem v samem naselju.

Pri vsem tem je treba upoštevati, da so ta sredstva prispevali občani in da imajo pravico vedeti, kdo ga jemlje in kako se troši. Če bi zadevo tako obravnavali, potem ne bi bilo treba uporabiti nasilnih sredstev.

J. Klančar

FOTOKRONIKA

Naše sodelavke so ubrale kar najbližjo pot na malico v novo restavracijo

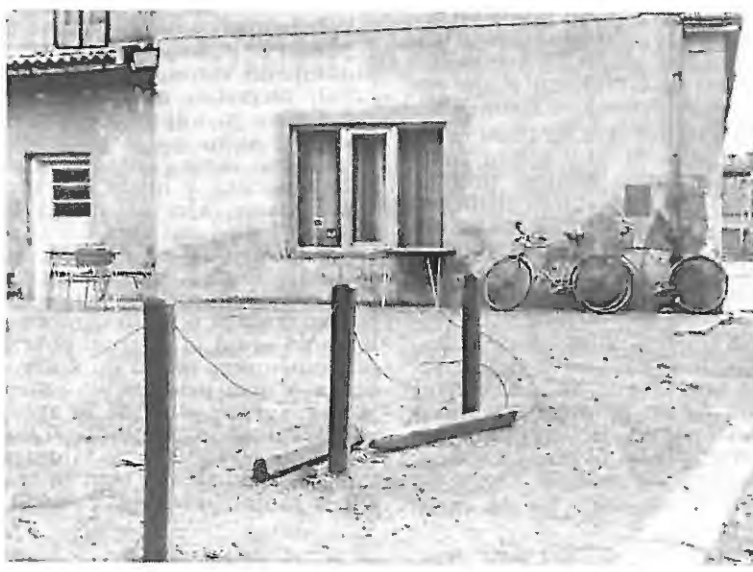

Cerkniška poletna razglednica — »Ali je to propaganda za turizem?« se sprašujejo mimoidoči

Dela pri regulaciji Cerkniščice ob Tovarni pohištva Cerknica dobro napredujejo

V prostore stare menze so se začasno preselili delavci ekonomsko-finančnega sektorja, sektorja za AOP, kadrovskega sektorja in primarne službe

Jubilejno leto »JAMARSKEGA KLUBA« RAKEK

Rakek je že od nekdaj slovel kot izhodišče za izlete na kraški svet okrog Cerkniškega jezera. To je še danes kljub številnim novim potem, ki vodijo k bližnjim kraškim lepotam.

Stotisoči, ki vsako leto obiščejo naše jame, se presenečeno sprašujejo, kako je moglo na tako majhnem prostoru nastati toliko lepote. Še bolj presenetljivo pa je, da je v tem svetu vsaka stvar, od oblike jamskega hodnika do kapnika in jamskega bisera, odraz naravnih zakonitosti.

Najbrž ni treba dokazovati, da je imel kraški svet že od nekdaj tudi na Rakeku svoje občudovalce in ljubitelje, ki so z več ali manj sposobnosti prenašali ljubezen do narave na mlajši rod. Ena izmed teh generacij praznuje sedaj petletnico aktivnega delovanja v okviru Jamarskega kluba Rakek.

Načrtno raziskovanje rakovškega krasa pa se je začelo že mnogo prej, ko je na Rakek prišel dr. France Habe, ki je nekaj let poučeval na tamkajšnji osemletki. On je prvi začel načrtno vcepljati ljubezen do jam osmošolcem. Vedel je, da je treba raziskovanje povezati z vzgojo mladih ljudi. Vzbujati ljubezen do jam je najbolj uspešno takrat, ko se združita mladostna energija z željo po odkrivanju ob primernem vodstvu starejših. Po osmih letih je ta sekcija dozorela v samostojen klub. Tako je Turistično društvo Rakek 18. decembra 1965 sklicalo ustanovni občni zbor Jamarskega kluba Rakek.

Preteklo je pet let, odkar je bil ustanovljen klub — pet bolj ali manj delovnih let. Leto 1970 naj bi bilo za jamarje rakovškega kluba jubilejno. Ko pregledujemo knjigo zapiskov, v kateri so zapisani vsi dogodki in vsa odkritja, lahko ugotovimo, da je bila delavnost primerna jubileju. Jamarji so prebili v podzemlju, v temi, vlagi in blatu 28 delovnih dni. Na akcijah je sodelovalo poprečno 4 do 5 članov.

Ob petletnici aktivnega delovanja kluba je bil jubilejni občni zbor, na katerem je bila poleg predstavnikov 12 slovenskih klubov tudi skupina francoskih speleologov, sodelovali pa so tudi angleški in italijanski speleologi iz kluba Grupa speleologyca. To pot so bila prvič podeljena pismena priznanja najaktivnejšim članom. Po občnem zboru je prof. Tomaž Planina predaval o Križni jami. Naslednji dan so si vsi skupaj ogledali Zelške jame, ki so kljub barbarskim podvigom samozvanih jamarjev še vedno biser Rakovega Škocjana.

O delu in problemih rakovškega jamarskega kluba sem spraševal sedanjega predsednika Zorana Trošta.

»Kdaj je tvoja noga prvič stopila v skrivnostni svet podzemlja?«

»Neznane in nevarne stvari so me vedno privlačile. Tako sem že kot sedemletni deček obiskal jamo Groto na Ravniku. Seveda takrat o jamarski opremi nisem niti sanjal. Za razsvetljavo mi je služila stara zračnica.«

»Koliko jam si v svojem jamarskem življenju že obiskal?«

»Natančnega števila ne vem, gotovo pa več kot sto.«

Lepote Rakovega Škocjana

»Katera jama je po tvojem najlepša?«

»Zame so najlepše Škocjanske jame pri Divači in Križna jama pri Ložu.«

»Kakšne so perspektive jamarstva na Rakeku?«

»Rakek je v srcu krasa in je njegova naravna dolžnost, da razvija jamarstvo. Žal pa je za Rakek značilno, da je kraj na prepihu in se vse tisto, kar je z muko organizirano, kmalu podre. Mladi se hitro porazgube v druge kraje, zato je treba v prihodnje pritegniti tudi nekaj starejših, ali bolje stalnejših članov, ki naj postanejo jedro kluba. Sicer bo klub vedno životaril, ko bo nekaj najbolj prizadevnih popustilo. Želim, da bi se jamarskemu klubu na Rakeku pridružilo čim več ljubiteljev podzemlja iz vse občine. Le tako bo klub zaživel tudi v občinskem merilu.«

Tovarišu Troštu se za prijazne odgovore najlepše zahvaljujem, Jamarskemu klubu Rakek pa želim še mnogo uspešnih let in mnogo odkritij.

D. Frlan

Motorni čolni na Cerkniškem jezeru

Ti naše ubogo jezero! Komaj se je dobro posušilo črnilo, prelito »za in proti ojezeritvi« in se je potišal hrup, ki so ga vzdignili pristaši ene in druge strani, že ga moti nov hrup — povzročajo ga motorni čolni. Spet imamo dva tabora: eni »za«, drugi »proti«.

Čeprav je jezero za nekaj dni samo rešilo vse probleme in čakamo, da ga bo ponovno deževje porodilo v vsej njegovi lepoti, ki se iz leta v leto ponavlja, je morda prav zdaj pravi trenutek, da slišimo, kaj nekateri posamezniki menijo o tem vprašanju.

Karel BAHUN, tajnik ribiške družine iz Cerknice: **»Prijetno se je voziti z motornim čolnom. Tudi sam se vozim, ker ga imam vedno na razpolago. Vendar, kakor se čudno sliši — sem proti motorjem na Cerkniškem jezeru.**

Skoraj vsi ribiči smo mnenja, da olje in izpušni plini motorjev, ki gredo v vodo, škodujejo ribam. To je seveda trditev ‚na oko'. Gotovo je to, da koristijo ne. Obseg škodljivosti pa bi seveda morali strokovno ugotoviti.«

Franc HVALA, stanuje na Dolenjem jezeru. Ribič ni, na zastavljeno vprašanje pa je povedal: **»O motornih čolnih na splošno nimam slabega mnenja, saj sem ga tudi sam kupil in se tu in tam popeljem skozi ločje.**

Posebnih predlogov nimam. Morda bi kazalo določiti predele, kamor se z motornimi čolni ne sme. Če bodo prepovedani, se ne bom preveč protivil. Mislim pa, da je treba prej celo zadevo trezno proučiti.

Ali škodijo motorni čolni ribam? Tega pa res ne vem.«

Franc KLANČAR, ki je tudi doma z Dolenjega jezera je brez premišljanja odgovoril: **Odločno sem proti motornim čolnom. Z njimi se moti lov in ribolov in ljudje. Kaj hočete lepšega kot naravno Cerkniško jezero in dobri stari čoln, ki s pomočjo vesel drsi skozi tišino? Tudi turisti si želijo miren kotiček.«**

Andrej ŠEGA že ima motorni čoln. Na vprašanje, ki smo ga postavili, se je najprej globoko zamislil, nato odgovril: **»Preden bi prepovedali vožnjo z motornimi čolni, je treba temeljito premisliti oziroma proučiti, kakšen vpliv bi imela taka prepoved na lov, na ribolov in na turizem. Pretehtati je treba koristne in škodljive posledice, to pa seveda strokovno, ne pa samo približno.**

Če se bo izkazalo, da motorni čolni več škodijo kot koristijo, bom tudi sam za prepoved — sicer pa ne.

Mislim, da je Cerkniško jezero dokler je razlito, dovolj veliko, da se umazanija porazgubi. Ko voda upada in ko poraste visoka trava in trsje, pa vožnja s propelerji tako ni več mogoča.«

Ciril RUDOLF je tudi lastnik motornega čolna. Nekaj časa ga je poganjal električni motor, zdaj pa je nabavil »Tomosovega«. Povedal je naslednje: **»Sem proti uporabi motornih čolnov na tekoče gorivo. Prepričan sem, da olje in izpušni plini škodujejo ribam in živalim, s katerimi se ribe hranijo. Hrup odganja race in mirne turiste.**

Kaj predlagam? To, da naj se dovoli vožnja z neškodljivimi električnimi motorji. Za bencinske ali naftne pa naj se prepove ali dovoli le v določenem delu — npr. v dolnjem delu jezera t. j. od nasipa do Karlovice.«

»Križiščarja« z Otoka nismo dobili doma. Njegova žena, ki ga dobro pozna, je povedala, da temu prekaljenemu lovcu in ribiču ni do motornega čolna, ko voda upade. Dokler pa voda ovira prometne zveze z Otokom, jim motorni čoln olajša zvezo s »kopnim«.

Na koncu smo vprašali za mnenje in za predloge še direktorja Zavoda za turizem iz Cerknice. Tone KRAŠEVEC se je s temi vprašanji že ukvarjal in je lahko takoj odgovoril: **»Tu se ne smemo prenagliti. Zato trenutno nisem še niti »za« niti »proti«. Potrebne so strokovne analize, kakšen vpliv bo imela dovolitev ali prepoved na lov, ribolov in turizem. Šele na podlagi takih analiz naj se primerno ukrepa.**

Sedanji osnutek občinskega odloka o tem vprašanje je pomanjkljiv, ker zahteva nekatere ukrepe, za katere ni predvidel virov financiranja; ni opredelil velikosti in vrst motorjev, ni določil do-

Konec na 8. strani

Otroško igrišče ob Cerkniščici

Otroško igrišče bo kmalu dobilo domače ime, dali mu ga bodo otroci, ki se že močno vesele rajanja na njem. Brestovim blokom sicer nekateri ne prerokujejo dolgega življenja, češ, da so postavljeni preblizu tovarne, njenega hrupa in prahu. Toda stavbe obdajajo zelenice in zelenje. Že doslej so po tratah poskakovali otroci, se lovili in premetavali, utrjenega terena zaradi tega niso prizadeli, tudi trava je lepo prenesla stopinje in skoke. Kar poglejte imenitne bloke v Ljubljani in drugje, kako porazno puščobni so prav zato, ker stoje preblizu drug drugega in ker so tako mačehovsko oskrbljeni s trato in le z enoličnimi vrstami drevja. Tam je vse uniformirano in zato neprivlačno.

Brestovi bloki so zdaj veliko na boljšem in, ko se rastline razrastejo, bo slika še popolnejša. Upam, da bo gnoj, s katerim so letos obložili vznožja rastlin, v prihodnjih letih še bujneje uravnaval rast dreves in trate. Kmalu bodo ti ozeleneli prostori manj zasedeni, saj se njihovim glavnim obiskovalcem otrokom že pričenja odpirati nov svet ob vodi. Mene ni nikoli skrbelo, da je to otroško igrišče tik ob vodi in da breg ne bo na nobeni strani struge zavarovan s kako ograjo. V Cerkniščici je namreč treba čutiti lepotico, ki naj ne teče mimo živih ljudi pod tančico, ampak naj bo do kraja razkrita. Le nekaj kazi privlačnost potoka: smrad, ki lebdi nad počastnostjo toka in ki spremlja gnitje alg, ki so se bogato razrastle v vodnem koritu. Z majhnimi stroški, morda z desetimi sladoledi, bodo pridni otroci igraje odplavili to nesnago.

Nasad torej dobiva obraz, po velikem trudu, saj ni bilo treba zemljišča samo zravnati, ampak tudi dvigniti in izboljšati. Že s 15. septembrom, ko dovolj zraste trava ob prvem peskovniku, bo le-ta dostopen otrokom. Do takrat bo napolnjen z mivko, opremljen s klopico in še s čim, da bo otroška fantazija z igro budila svoje notranje zaklade, se razvijala tako, kot bo želja. Ne bo treba čakati še na gugalnico. To bodo prvi koščki otroškega raja, ostalo bo hitro sledilo, čim bo dovolj zrasla trata. Ta je sestavljena iz več vrst trav, da bo trpežnejša in da ne bo klonila pod nežno otroško stopinjo.

Igrišče ob Cerkniščici bo urejeno v parkovnem stilu. Posadili bomo lepa drevesa, ki ne bodo le paša za oči, ampak pod krošnjami nudila prijetno senco. Prostor bomo ogradili s štirimi stasitimi jelšami in krepkim orehom. Kot dopolnilo slikovitosti bomo posejali cvetice, da bo okolje zalo in všečno.

J. Kregar

MNENJA IN KRITIKA

Monopol ali konkurenca

Kakih 25 delavcev in vajencev iz Cajnarjev in okolice, ki delajo v cerkniških podjetjih v stalni dopoldanski izmeni, ima težave s prevozi na delo. Po dveletnem dogovarjanju, prošnjah in obetih avtobusne proge še ni.

Začelo se je s prošnjo Avtoprometu Gorica, ki so jo podprli Skupščina občine Cerknica, Brest Cerknica, Krajevna skupnost Cajnarje — Žilce in Krajevna organizacija SZDL Cajnarje, da bi prestavili čas odhoda njihovega avtobusa iz Cerknice proti Novi vasi od 13.07 na 14.05 Novogoriško podjetje je pojasnilo prosilcem, da je to izvedljivo, če bi ljubljansko podjetje SAP s tem soglašalo.

Na usklajevalnem sestanku o progah in voznih redih avtobusno prevozniških podjetij do sporazuma ni prišlo, pooblastili pa so komisijo za potniški promet pri Gospodarski zbornici Slovenije, naj o zadevi dokončno odloči. Ta komisija je 21. maja letos odločila, da Avtoprometu iz Nove Gorice dovoli uvesti to progo, vendar z odhodom iz Cerknice ob 14.20.

Zgodbe pa še ni konec. Avtopromet Gorica tega časa ne more sprejeti, ker je vezan na strogo določen vozni red na poti od Nove vasi proti Ljubljani.

Kje sta tu logika in gospodarnost? Kaj se skriva za problemom? Monopol ali konkurenca? Karkoli že, hvala za tako konkurenco, poslovnost in končno tudi človečnost.

F. Tekavec

OBČNI ZBOR
sindikalne organizacije Bresta

Dne 26. junija 1970 je bil občni zbor sindikalne organizacije Bresta. Občni zbor predstavljajo izvoljeni delegati osnovnih organizacij sindikata iz vseh poslovnih enot Bresta. Pri ugotavljanju sklepčnosti se je ugotovilo, da manjka več kot ena tretjina delegatov. Tudi povabljeni gostje so prišli le v manjšem številu. Na občnem zboru ni bilo vodilnih delavcev Bresta.

Za vodenje in potek občnega zbora je bil sprejet poslovnik. Dnevni red zbora je sestavljalo 10 točk. Pod posebno točko so bila sprejeta pravila koordinacijskega odbora sindikata. S sprejemom teh pravil se zagotavlja bolj organizirano delo sindikata. Podano poročilo, ki je prikazalo dejavnost sindikata v času 1967. do 1970. leta (zadnji občni zbor je bil 4. marca 1967) in uspešna razprava sta občnemu zboru nakazala smernice za nadaljnje delo. Povzemam nekatere bistvene sklepe:

- Za uspešno delo kordinacijskega odbora sindikalne organizacije je potrebno organizirati boljšo povezavo z odbori osnovnih sindikalnih organizacij v poslovnih enotah.
- Koordincaijski odbor sindikalne organizacije naj se preko organov upravljanja zavzame za dobro organizirano in vsaj delno plačano rekreacijo članov kolektiva.
- Podjetje naj bi nudilo več pomoči članom kolektiva, ki gradijo stanovanjske hiše, v obliki stanovanjskih kreditov.
- Za boljše izkoriščanje novih proizvodnih naprav naj zagotovi podjetje strokovno usposabljanje članov kolektiva, za eventuelno odvečno delovno silo pa naj se zagotovijo nova delovna mesta.
- Podjetje naj posveča več skrbi za borce NOV in starejše delavce v pogledu zdravstvene preventive in ustreznega nagrajevanja.
- Izdelati bi se moral program razvoja podjetja za daljše obdobje, v njem bi morali predvideti potrebe po novi delovni sili.
- Koordinacijski odbor naj se preko Občinskega sindikalnega sveta zavzame, da bo občinska skupščina razpravljala o problemu zaposlovanja mladih.
- Koordinacijski odbor naj se posveti tudi družbenemu delu. Pogreša se raznih srečanj med poslovnimi enotami itd.
- Več pozornosti je treba posvečati delavcem, ki odhajajo v pokoj ali iz objektivnih razlogov zapuščajo podjetje.

E. Lah

Objekt bodoče Brestove prodajalne pohištva dobiva svojo obliko in videz

Nova komunalna pridobitev

Komunalno - stanovanjsko podjetje Cerknica je skupaj s strokovnjaki podjetja Elektro Ljubljana — okolica začelo z izdelavo javne cestne razsvetljave na cesti 4. maja v Cerknici.

Dela bodo veljala nad 270.000 din. Denar so prispevali: Brest Cerknica, Elektro Ljubljana — okolica, Gradišče Cerknica, Krajevna skupnost Cerknica, SAP Ljubljana, Škocjan Rakek in Kmetijska zadruga Cerknica.

Komunalno - stanovanjsko podjetje Cerknica zagotavlja, da bodo dela zanesljivo končana še pred zimo. Težave imajo le s strokovnjaki podjetja Elektro Ljubljana-okolica, ki so močno obremenjeni pri delih ob novi avtocesti Vrhnika—Postojna.

Ob ostalih komunalnih pridobitvah, ki jih pridobiva Cerknica, bo nova javna cestna razsvetljava vsekakor izredna pridobitev.

Program kina v septembru

3. septembra — Angleški film: IN PRIDE DAN MAŠČEVANJA — odlično filmsko delo Freda Zinnermanna ter odlična igra popularnih igralcev, kot so Gregory Peck, Anthony Quinn, Omar Sharif. Predstava ob 20. uri.

5. septembra: francoski film VELIKI PONAREJEVALEC. Film je poln francoskega humorja in vas bo gotovo spravil v dobro voljo. Igrajo: Robert Hirsh in Silva Koscina. Predstava ob 20. uri.

6. septembra: angleški film ČRNI SULIČARJI. Akcijski in dinamičen film z odlično režiranimi scenami in bogatimi kostumi. V glavni vlogi Mell Ferer. Predstavi ob 16. in 20. uri.

7. septembra: ameriški film SICILIJANSKA BRATA. To je zgodba o dveh bratih, ki sta člana zloglasne italijanske mafije. Igrajo: Kirk Douglas, Irena Papas, Alex Cord. Predstava ob 20. uri.

10. septembra: francoski film: BARČICA PO MORJU PLAVA. Da vam bo film všeč, vam zagotavlja popularni filmski komik Luis de Finis. Predstava ob 20. uri.

12. septembra: ameriški film: JUŽNA ZVEZDA. Akcije in pustolovščine v Senegalski džungli. Film je narejen po delu znanega pisatelja J. Verna. — Igrajo: Ursula Anders, Orson Wells. Predstavi ob 20. uri in 13. sept. ob 16. uri.

13. septembra: ameriški film: TUJSKA LEGIJA. Film surovih medsebojnih obračunov. Igra Lesli Nils. Predstava ob 20. uri.

14. septembra: ameriški film: OGNJENA KARAVANA. Velika epopeja divjega zahoda z znanimi igralci — John Wayne in Kirk Douglas. Predstava ob 20. uri.

17. septembra: španski film TEPEPA. Film govori o mehiški revoluciji. Igrajo Thomas Milian in Orson Wells. Predstava ob 20. uri.

19. septembra: italijanski film: JAZ SEM PEKOS. Vestern, pri katerem ni treba napenjati možganov. V glavni vlogi Montgomery Wood. Predstava ob 20. uri.

20. septembra: ameriški film: PO SLEDOVIH ZLOČINA. Nova serija privatnega detektiva Tony Kendala, ki ga igra Frank Sinatra. Predstavi ob 16. in 20. uri.

21. septembra: nemški film HELGA. Film, ki prikazuje nastanek človeka od oploditve do rojstva. Film ni primeren za mladino. Predstava ob 20. uri.

24. septembra: angleški film HIŠA NAŠE MATERE. Film za zrelo občinstvo. V glavni vlogi Dirk Bogart. Predstava ob 20. uri.

26. septembra: ameriški film: POLJUBI ME NORČEK. Veliko zabave in smeha z odlično Kim Novak in Deanom Martinom. Predstava ob 20. uri.

27. septembra: amer. film ČRNA MORA. Grozljivi Alan Edgar Poe spet na filmskem platnu. Film za gledalce z močnimi živci. Predstavi ob 16. in 20. uri.

28. septembra: amer. film ŠOK. Pretresljiva kriminalka z odličnimi igralci. Predstava ob 20. uri.

In memoriam

Pretresla nas je vest, da je 16. avgusta nenadoma umrl naš delavec FRANC KRŽIČ iz Rakitne.

Star je bil komaj 35 let. Zapustil je štiri nedorasle otroke, najmlajši ima 6 mesecev.

France se je zaposlil v Tovarni pohištva Cerknica 1964. leta. Več let je delal v montažnem oddelku, nato pa na drugih delovnih mestih. Kot delavec je bil zelo vesten, delovne naloge je sprejemal molče in jih je z odgovornostjo opravljal.

Takega bomo ohranili v trajnem spominu.

Kolektiv

Službena in privatna pošta ne gresta skupaj

»Ali greš na dopust?« me je nekega dne pobaral znanec, ko sem v potu svojega obraza nesel zajetno potovalko pošte, v rokah pa še najrazličnejše pakete in revije. To je čisto vsakdanji prizor, pa ne zaradi čedalje številnejših poštnih pošiljk za podjetje, temveč zaradi vse večjega števila privatne pošte, namenjene ljubicam, znancem in ne vem še, komu. Da bi bila zadeva še bolj neprijetna, so zadnje čase vse pogostejši primeri, ko posamezniki dobivajo turistične (beri: seksi) razglednice, ki niso frankirane.

Analiza je pokazala, da je naše podjetje prav po številu privatne pošte na vrhu lestvice. Kaj storiti? Ali še naprej poleg obsežnega dela opravljati nepotrebna dela privatnega pomena ali pošiljke vračati? Zadnji primer ni mogoč, saj pošiljatelji zvečine ne navedejo svojega naslova, kar je tudi razumljivo. Pričakovati je le razumevanje članov kolektiva, da bodo svojim znancem in prijateljem dajali naslove svojih bivališč in se ne skrivali za naslovom podjetja, kjer so zaposleni. Prizadeti upamo, da bodo te vrstice le rodile sadove razumevanja.

Pa brez zamere.

Š. Bogovčič

Motorni čolni na Cerkniškem jezeru

Nadaljevanje s 7. strani

voljenih in prepovedanih predelov, ni se poglobil v vprašanje dovoljenega stila čolnov ipd. Vse to in še druge probleme bo treba obravnavati pred dokončno odločitvijo.«

Kaj naj še dodamo? Ne gre za »lov na čarovnice«. Vendar premislimo, preden na stežaj odpremo vrata hrupu in umazaniji, kakšno korist nam prinašata. Če le-ta ni dovolj velika, raje zaprimo vrata, dokler ne bo prepozno!

Z. Zabukovec

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Danilo Mlinar. Urejuje uredniški odbor: Vojko Harmel, Jože Klančar, Janez Lavrenčič, Danilo Mlinar, Dubrovka Pazič, Vinko Mahne, Branko Milek, Franc Mulec, Miha Šepec, Franc Štrukelj, Dušan Trotovšek in Zdravko Zabukovec. Tiska Železniška tiskarna, Ljubljana

Ribiško tekmovanje

V nedeljo, 16. avgusta so se pomerili med seboj člani ribiške družine iz Cerknice. Tekmovali so v troboju v takoimenovani suhi disciplini. Le-ta obsega metanje obtežilnika (7,5 g) v cilj s premerom približno dveh metrov in to z razdalje 9 do 14 m. Druga naloga je metanje obtežilnika v daljino in tretja metanje obtežilnika v »skič« to je tarčo v premeru 75 cm. Tudi v skič se meče iz različnih oddaljenosti in to od 8—17 m.

Meti se točkujejo po posebnem ključu. Izkušnje nas učijo, da poprečen tekmovalec doseže ob normalnih pogojih okrog 80—100 točk.

Rezultati najboljših tekmovalcev so naslednji:

1. Tone Lovko (st.) Dolenje Jezero — 132,80 točk,
2. Marjan Mekina, Rakek — 118,00 točk,
3. Tomo Korošec, Ljubljana — 115,30 točk,
4. Tomo Čuček, Martinjak — 110,30 točk,
5. Ciril Rudolf, Cerknica — 101,20 točk itd.

Prvih pet tekmovalcev je prejelo praktične nagrade (ribiški pribor), prvi med njimi pa tudi prehodni pokal.

Po končanem tekmovanju so zmagovalci zalili svoj uspeh, oni, ki so imeli slabše rezultate, pa so nabirali moči za drugo leto. Zdaj že tradicionalnega ribiškega piknika se je udeležilo mnogo drugih ljudi, ki so si zaželeli lepo zapečenega linja, klena ali ščuke.

Z. Zabukovec

SLIŠALI SMO...

— Mladi nogometni entuzijasti so pod vodstvom B. Kebeta, učitelja na Osnovni šoli Cerknica, ustanovili Nogometni klub Cerknica. Po enoletnih pripravah bodo že to jesen začeli s tekmovanjem v I. razredu ljubljanske podzvezne nogometne lige.

Igrali bodo na igrišču v Kolenu; ponovno bodo zgradili tudi manjšo preoblačilnico.

GLASILA kolektivov v občini so priobčila

GLAS KOVINOPLASTIKE

- V julijski številki tega glasila zasledimo prispevek ing. Jožeta Tišlerja **Smernice srednjeročnega razvoja.** Sestavek govori o izhodiščih pri pripravah smernic. O razvoju v obdobju 1971—1975 pa pravi: »Želimo primerno rast proizvodnje, ki nam bo zagotavljala dobre osebne dohodke, ustrezna sredstva za razširjeno reprodukcijo (investicije v osnovna sredstva), ugodna sredstva za družbeni standard in odpiranje novih delovnih mest za tiste, ki bodo iskali zaposlitve.«
- Pod naslovom **Novi izdelki iz nerjaveče pločevine** predstavlja glasilo Kovinoplastike nove izdelke: ploščo štedilnika, talni sifon, pladenj in pepelnik.

GLASILO KMETIJSKE ZADRUGE CERKNICA

Ciklostirano Glasilo Kmetijske zadruge Cerknica je novo glasilo, ki je v nakladi 160 izvodov izšlo v avgustu. Tako se pohvalijo s svojimi glasili v naši občini Kovinoplastika Lož, SGP Gradišče, KZ Cerknica in BREST Cerknica. Novemu listu želimo mnogo uspehov pri njegovem poslanstvu!

- V sestavku **Kako smo gospodarili v prvem polletju** ugotavlja glasilo KZ, da proizvodno finančni plan v prvem polletju ni bil v celoti dosežen predvsem zaradi manjšega odkupa živine in ostalih asortimentov.
- Članek **Sodelovanje s kmečkimi proizvajalci** med drugim govori o prizadevanjih, da bi se odkup mleka razširil tudi na področje Otav, Žilc in Rakitne, brž ko bo cesta, ki povezuje Otave z Žilcami, popravljena in primerno široka, da bo po njej lahko vozil kamion.

KAM NA IZLET!

Tokrat priporočamo ogled svetovnega padalskega prvenstva, ki bo v Lescah od 6. do 20. septembra 1970. Nastopali bodo najboljši domači in tuji padalci. Prireditelj organizira ob nedeljah atraktivne skoke iz različnih višin, ki so namenjeni za obiskovalce. Prav zato priporočamo nedeljski obisk. Cena vstopnice za en ogled je 5 dinarjev za osebo. Prodajajo jih kar na letališču.